

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2022 r.
sprawy **M. W. i K. W.**,
skazanych za popełnienie czynów z art. 54 § 2 k.k.s.
z powodu kasacji wniesionych przez obrońców skazanych,
od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.,
z dnia 2 lipca 2021 r., sygn. akt V Ka (...)
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ł.,
z dnia 2 lutego 2021 r., sygn. akt II K (...)

postanowił

- 1. oddalić obie kasacje jako oczywiście bezzasadne;**
- 2. obciążyć skazanych M. W. i K. W. kosztami postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ł. wyrokiem z dnia 2 lutego 2021 r., sygn. akt II K (...),
uznał:

1. oskarżoną K. W. za winną tego, że w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r., w W., woj. (...), uchylając się od opodatkowania nie ujawniła właściwemu organowi podatkowemu Wójtowi Gminy W. przedmiotu opodatkowania poprzez niezłożenie informacji IN-1 o powstaniu obowiązku podatkowego w podatku od nieruchomości w zakresie eksploatowanych gruntów i budowli związanych z działalnością gospodarczą w zakresie wydobywania kopalin

na działkach o numerach geodezyjnych 35/1, 35/2, 36, których była właścicielem, przez co naraziła na uszczuplenie należny podatek od nieruchomości za 2013 rok w wysokości 39.519,59 zł., czym naruszyła art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12.01.1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1445), i za to wymierzył jej karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych, przyjmując jedną stawkę dzienną za równoważną kwocie 60 złotych;

2. oskarżonego M. W. za winnego tego, że w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. w W., woj. (...), uchylając się od opodatkowania nie ujawnił właściwemu organowi podatkowemu Wójtowi Gminy W. przedmiotu opodatkowania poprzez niezłożenie informacji IN-1 o powstaniu obowiązku podatkowego w podatku od nieruchomości w zakresie eksploatowanych gruntów i budowli związanych z działalnością gospodarczą w zakresie wydobywania kopalin na działkach o numerach geodezyjnych 2/11, 2/8, 2/9, 18, 5, których był właścicielem, przez co naraził na uszczuplenie należny podatek od nieruchomości za 2013 rok w wysokości 92 891,81 zł, czym naruszył art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12.01.1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1445), i za to wymierzył mu karę grzywny w wysokości 160 stawek dziennych przyjmując jedną stawkę dzienną za równoważną kwocie 60 złotych.

Apelację od wyroku Sądu I instancji złożył obrońca oskarżonego M. W., zaskarżając go w całości, zarzucając:

1) naruszenie przepisów postępowania mogących mieć wpływ na treść wyroku, tj. art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z 113 § 1 k.k.s., polegające na prowadzeniu postępowania przygotowawczego i skierowaniu do Sądu aktu oskarżenia przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ł. z art. 54 k.k.s., do czego Naczelnik nie był uprawniony,

2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść, poprzez przyjęcie, że wszystkie działki należące do oskarżonego zajęte były na prowadzenie działalności gospodarczej, podczas gdy zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala ustalić, czy i na jakich fragmentach działek oskarżonego prowadzona była działalność gospodarcza w 2013 roku,

oraz wniosł o uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie 5 i umorzenie postępowania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie 5 i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Apelację od wyroku Sądu I instancji złożył także obrońca oskarżonej K. W., zaskarżając go w całości, zarzucając:

1. obrazę przepisów postępowania, a to art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 14 § 1 k.p.k., będąca bezwzględną przyczyną odwoławczą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., a polegającą na wyjściu przez Sąd I instancji poza granice oskarżenia, a w konsekwencji skazaniu oskarżonej K. W. za czyn opisany w sentencji zaskarżonego wyroku, mimo braku skargi uprawnionego oskarżyciela.

2. obrazę przepisów postępowania, a to art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 ustawy z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2021 r. poz. 408 dalej k.k.s.) polegające na prowadzeniu postępowania przygotowawczego i skierowaniu do Sądu aktu oskarżenia przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ł. z art. 54 § 2 k.k.s. pomimo braku uprawnienia do prowadzenia owego postępowania przez ten organ administracji.

3. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 k.p.k., w ten sposób, że pomimo wyraźnych braków w materiale dowodowym świadczących o tym, że nie ustalono, na którym stricte obszarze działek należących do oskarżonej była prowadzona działalność w zakresie wydobywania kopalin, Sąd I instancji nie przeprowadził dowodów na tę okoliczność w sytuacji, gdy ustalenie ww. okoliczności miało istotne znaczenie dla określenia, czy i w jakim zakresie doszło do wydobywania kopalin na działkach będących własnością oskarżonej w roku 2013 r., a okoliczność ta wciąż pozostała niewyjaśniona, co spowodowało rażący błąd w ustaleniach faktycznych, że cały teren był zajęty na prowadzenie działalności gospodarczej oraz wnosząc o:

1. uchylenie wyroku w części zaskarżonej oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i rozpoznanie sprawy w zakresie czynu opisanego tak, jak w akcie oskarżenia, a co za tym idzie, w dalszej kolejności umorzenie postępowania w stosunku do oskarżonej K. W., jako że czyn stanowi wykroczenie, a karalność tego czynu ustała, z uwagi na upływ czasu,

- względnie:

2. o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania z uwagi na rażącą obrazę przepisów postępowania i brak możliwości przeprowadzenia tak obszernego postępowania dowodowego przed Sądem II instancji z powodu braku kontroli instancyjnej w tym zakresie.

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 2 lipca 2021 r., sygn. akt V Ka (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego złożył obrońca skazanego M. W., zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. naruszenie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., tj. brak skargi uprawnionego oskarżyciela poprzez przekroczenie granic skargi przez Sąd I instancji, co stanowi bezzwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.,

2. naruszenie art 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. polegające na uchybieniu prawidłowej kontroli odwoławczej poprzez nierozważenie zarzutów odwoławczych podnoszących dokonanie ustaleń faktycznych przez Sąd I instancji na podstawie dowodów w postaci opinii biegłych stwierdzających, że powierzchnia działek została wyliczona na podstawie wartości wskazanych w koncesji, mimo że mapki stanowiące załącznik do koncesji nie zostały ujawnione, a biegły wydając opinię nie dysponował załącznikiem graficznym,

oraz wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości co do skazanego M. W. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie uchylenie wyroku i umorzenie postępowania.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego złożył ponadto obrońca skazanej K. W., zaskarżając go w całości i zarzucając zaistnienie bezzwzględnej przyczyny odwoławczej, tj. naruszenie art. 17 § 1 pkt. 9 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., tj. brak skargi uprawnionego oskarżyciela poprzez przekroczenie granic skargi przez Sąd I instancji, co stanowi bezzwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., oraz wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu odwoławczego w całości co do skazanej K. W. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, względnie uchylenie wyroku i umorzenie postępowania.

W odpowiedziach na kasacje obojga skazanych Prokurator Okręgowy w Ł. wniósł o uznanie ich za oczywiście bezzasadne i oddalenie.

Odpowiedzi na kasacje złożył także Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ł., wnosząc o uznanie ich za oczywiście bezzasadne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Obie kasacje okazały się oczywiście bezzasadne, w związku z czym zasługiwały na oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Bezzasadność kasacji obrońcy skazanego M. W. wynikała z dwóch powodów. Po pierwsze, trafnie spostrzegł w odpowiedzi na kasację Prokurator Okręgowy w Ł., że nie jest jasne, z czego zdaniem skarżącego miałyby wynikać obraza art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. Z jednej bowiem strony w treści zarzutu wskazano, że chodzi o „brak skargi uprawnionego oskarżyciela poprzez przekroczenie granic skargi przez Sąd I instancji”, co sugeruje tożsamość zarzutu z kierowanym przez obrońcę skarżącą K. W. i dotyczącego kwestii granic skargi w kontekście czasu czynów przypisanych skarżącym w wyroku Sądu I instancji. Z drugiej zaś strony w uzasadnieniu skarżący nie podejmuje nawet próby przeprowadzenia argumentacji zarzutu, niemniej jednak ogranicza się do lakonicznego stwierdzenia, że „skoro akt oskarżenia uruchamia postępowanie sądowe, to od samego początku powinien zostać wniesiony przez podmiot uprawniony”. To zaś może sugerować kwestionowanie przez skarżącego legitymacji Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ł. do wniesienia aktu oskarżenia w sprawie.

Odnosząc się do tak mało precyzyjnie sformułowanego zarzutu należy stwierdzić, że wbrew twierdzeniu skarżącego, Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ł. posiadał uprawnienia do prowadzenia postępowania przygotowawczego w tej sprawie oraz wniesienia do sądu aktu oskarżenia. Zgodnie z art. 133 § 1 pkt 1 k.k.s. naczelnik urzędu celnoskarbowego prowadzi postępowanie przygotowawcze w sprawach uregulowanych w art. 54 § 2 i 3 k.k.s., jeżeli zostały one ujawnione przez naczelnika takiego urzędu w zakresie jego działania. Przestępstwa, będące przedmiotem niniejszej sprawy, o które K. W. i M. W. zostali oskarżeni, a następnie skazani z art. 54 § 2 k.k.s., zostały natomiast ujawnione w postępowaniu prowadzonym przez prokuraturę i to to prokurator przekazał sprawę do urzędu skarbowego. Naczelnik urzędu skarbowego był więc tym samym uprawnionym do prowadzenia postępowania w tej sprawie zgodnie z art. 133 § 1 pkt. 2 k.k.s. Wskazać należy, że te rozważania odnoszą się również do zarzutu postawionego w

kasacji K. W.. Wprawdzie zarzuty w obu kasacjach zostały sformułowane identycznie, to z uzasadnienia kasacji obrońcy skazanej wynika przynajmniej w naruszeniu jakich przepisów upatruje obrońca wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej.

Drugi z zarzutów skarżącego obrońcy M. W. jest niedopuszczalny ze względu na brzmienie art. 523 § 2 k.p.k. Kasację na korzyść można bowiem wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Tymczasem skarżący został skazany wyłącznie na karę grzywny, co w powiązaniu z faktem, że nie zachodzą okoliczności opisane w art. 523 § 4 k.p.k., uniemożliwia skuteczne sformułowanie zarzutu.

Przechodząc do zarzutu zawartego w kasacji obrońcy skazanej K. W. należy wskazać, że fakt odmiennego określenia czasu popełnienia czynu zabronionego nie aktualizuje przesłanki braku skargi uprawnionego oskarżyciela. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zauważono, że granice podmiotowe i przedmiotowe sprawy określa nie opis czynu zawarty w akcie oskarżenia, czy też przyjęta przez oskarżyciela kwalifikacja prawna czynu, lecz zdarzenie w znaczeniu historycznym. Oznacza to, że sąd jest o tyle nim związany, o ile nie jest władny dokonać ustaleń wykraczających poza ramy tego zdarzenia. W konsekwencji może to prowadzić m.in. do ustalenia odmiennego czasu popełnienia czynu będącego przedmiotem rozpoznania. Mieści się w ramach także dokonanie odmiennych ustaleń faktycznych dotyczących zarówno strony podmiotowej, jak i przedmiotowej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2021 r., sygn. akt IV KK 172/21). Tym samym nie stanowi wyjścia poza granice aktu oskarżenia takie opisanie przez sąd I instancji czynu zarzuconego w skardze, które skutkuje uznaniem, że rozpoznawane przez niego zdarzenie miało miejsce w innym czasie niż to przyjął oskarżyciel w akcie oskarżenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2020 r., sygn. akt II KK 49/20).

Przenosząc rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wypada w konsekwencji przyjąć, że fakt opisanie czynu jako mającego miejsce nie „15 stycznia 2013 r.”, ale „od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.” oraz „w W.” w miejsce „w D.”, jak również inne modyfikacje poczynione przez Sąd Rejonowy w Ł.,

nie wpływają na zmianę tożsamości czynu, a tym samym nie zostały przekroczone granice skargi oskarżyciela w rozumieniu art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.

Sąd Najwyższy obciążył skazanych kosztami postępowania kasacyjnego w oparciu o przepis art. 636 § 1 k.p.k. i art. 633 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak we wstępie.